

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2023-0000764312

Datum
15 december 2023

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
CZW

Bijlage(n)
0

Aan M BZK
Van dBFR

nota

Aanbieding Eindrapport onderzoek uitvoerings- en
toepassingsvraagstukken art.220f lid 2 Gemeentewet

Aanleiding

Uw voorganger heeft in haar brief aan de Kamer van 30 mei 2022 (Kamerstuk 32 140, nr. 108) aangekondigd een extern onderzoek te laten doen om te bezien of en hoe de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken van art. 220f lid 2 Gemeentewet het beste kunnen worden geadresseerd. Middels artikel 220f lid 2 Gemeentewet hebben gemeenten de mogelijkheid om onder andere sportaccommodaties voor de onroerendzaakbelasting (ozb) tegen het woningentariaf te belasten in plaats van tegen het niet-woningentariaf. U heeft tijdens de begrotingsbehandeling toegezegd dat u dit rapport aan de Kamer zou sturen (Kamerbrief Antwoorden op Kamervragen begrotingsbehandeling BZK 2023)¹.

Geadviseerd besluit

- Bijgevoegde brief te ondertekenen en samen met het onderzoeksrapport te verzenden aan de Tweede Kamer.

Kern

- Het onderzoek ziet op de toepassing van een bij amendement ingevoegde mogelijkheid bepaalde instellingen een lager tarief voor de OZB te laten betalen. Het amendement is ingediend en aangenomen bij de behandeling van het Belastingplan in 2018. Het amendement is indertijd ontraden door sFIN na ambtelijk overleg met BZK.
- De onderzoekers hebben geconcludeerd dat de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken ten aanzien van art. 220f lid 2 kunnen worden verminderd door een combinatie van een verduidelijking van de bestaande wettekst én de wettekst beter te laten aansluiten bij de bedoeling van de indieners. Echter, tegelijkertijd wijzen de onderzoekers erop dat dit niet zal leiden tot een volledig bevredigende oplossing voor de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken.
- De onderzoekers komen tot de conclusie dat gemeenten met het verstrekken van subsidies en het geven van vrijstelling van de OZB reeds over instrumenten beschikken om datgene te regelen dat art. 220f lid 2 Gemeentewet mogelijk maakt. De twee instrumenten bieden volgens de onderzoekers zelfs veel meer mogelijkheden dan art. 220f lid 2 Gemeentewet

¹ [Antwoorden op Kamervragen begrotingsbehandeling BZK 2023 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

mogelijk maakt. Volgens de onderzoekers kan daarom gesteld worden dat art. 220f lid 2 Gemeentewet overbodig is en geschrapt kan worden.

- ☞ In de brief bij het rapport schetst u de belangrijkste conclusies en alternatieven die in het rapport worden benoemd en geeft u aan dat u gezien de controversieel verklaring door de Tweede Kamer niet ingaat op de conclusies van het onderzoek en hierover geen standpunt inneemt.
- ☞ De brief is afgestemd met CZW.

Onze referentie
2023-0000764312

Datum
15 december 2023

Toelichting

Toelichting onderzoek

- ☞ Het onderzoek is door een onafhankelijk adviesbureau, Van den Bosch & Partners, uitgevoerd, waarbij een begeleidingscommissie met leden van het Rijk, de VNG en gemeenten (G4, 100.000+ gemeenten en kleine gemeenten) haar commentaar heeft geleverd.
- ☞ De onderzoekers hebben geconcludeerd dat de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken ten aanzien van art. 220f lid 2 kunnen worden verminderd door een combinatie van een verduidelijking van de bestaande wettekst én de wettekst beter te laten aansluiten bij de bedoeling van de indieners. Echter, tegelijkertijd wijzen de onderzoekers erop dat dit niet zal leiden tot een volledig bevredigende oplossing voor de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken.
- ☞ De onderzoekers hebben naar alternatieven gekeken, zoals een open regeling en een afgeslankte regeling. Echter, ook deze alternatieven hebben volgens de onderzoekers nadelen.
- ☞ De onderzoekers komen tot de conclusie dat gemeenten met het verstrekken van subsidies en het geven van vrijstelling van de OZB reeds over instrumenten beschikken om datgene te regelen dat art. 220f lid 2 Gemeentewet mogelijk maakt. De twee instrumenten bieden volgens de onderzoekers zelfs veel meer mogelijkheden dan art. 220f lid 2 Gemeentewet mogelijk maakt. Volgens de onderzoekers kan daarom gesteld worden dat art. 220f lid 2 Gemeentewet overbodig is en geschrapt kan worden.

Politieke context

- ☞ Het amendement is in 2018 ingediend bij de behandeling van het Belastingplan door de leden Omtzigt (destijds CDA), Bruins (CU) en Van Weyenberg (D66) en is op 1 januari 2019 in werking getreden.
- ☞ In de Kamerbrief van 30 november 2020 (Kamerstuk 32 140, nr. 79) heeft uw voorganger aangegeven sympathie te hebben voor de gedachte achter de wettelijke bepaling, maar dat uit een gesprek met de VNG is gebleken dat gemeenten op grond van interpretatieve vraagstukken en een wetstechnische onduidelijkheid hiervan geen gebruik maken. Om de bedoeling van de bepaling wel mogelijk te maken heeft uw voorganger aangekondigd een onderzoek te willen starten naar hoe de gedachte achter de wettelijke bepaling het beste uitgevoerd kan worden. Uw voorganger heeft daarbij aangegeven dat dit onderzoek kan leiden tot een aanpassing van artikel 220f Gemeentewet (of een alternatieve bepaling of instrument die het doel beter bereikt) en dat de keuze hiertoe is voorbehouden aan een nieuw kabinet.
- ☞ In de brief van uw voorganger aan de kamer van 30 mei 2022 (Kamerstuk 32 140, nr. 108) is aangegeven dat 10 vertegenwoordigers van grotere en kleinere gemeenten verspreid over Nederland zijn benaderd om mee te denken over hoe op lokaal niveau de gedachte achter de wettelijke bepaling

om onder andere sportaccommodaties voor de onroerendzaakbelasting (ozb) tegen het woningentarium te belasten in plaats van het niet-woningentarium het beste kan worden vormgegeven. Vanuit gemeenten is in algemene zin waardering uitgesproken voor het initiatief vanuit de Kamer om extra mogelijkheden te creëren in het fiscale instrumentarium voor onder andere sportaccommodaties. Tegelijk is er unaniem geconstateerd dat er bij deze fiscale mogelijkheid zwaarwegende praktische uitvoerings- en toepassingsvraagstukken met betrekking tot de afbakening spelen die niet eenvoudig zijn op te lossen. Uw voorganger heeft daarop aangekondigd een extern onderzoek te laten doen om te bezien of en hoe de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken van art. 220f lid 2 Gemeentewet het beste kunnen worden geadresseerd.

Onze referentie
2023-0000764312

Datum
15 december 2023

Overigens heeft uw voorganger in deze brief ook aan de Kamer gemeld dat meerdere gemeenten in de gesprekken hebben aangegeven dat ze sportverenigingen nu tegemoetkomen door ze een (gedeeltelijke) teruggave van de ozb te geven door middel van een subsidieregeling (die aan de ozb gekoppeld is). Deze gemeenten hebben dan ook aangegeven dat het benutten van verruimde differentiatiemogelijkheden en oplossing van de geconstateerde uitvoeringsproblemen in de Gemeentewet nu niet nodig is.

- Op 12 september 2023 heeft de Kamer deze brief controversieel verklaard (Kamerstuk 36 408, nr. 16). Tijdens de begrotingsbehandeling van het ministerie van BZK op 17 oktober 2023 is door het lid Van Dijk (CDA) geïnformeerd naar de stand van zaken met betrekking tot dit onderzoek. Daarop heeft u aangegeven dat het eindrapport inmiddels gereed is en heeft u toegezegd dit op korte termijn aan de Kamer te doen toekomen.

Krachtenveld

- Volgens de onderzoekers heeft één gemeente in 2019 gebruik gemaakt van artikel 220f lid 2 gemeentewet, maar heeft deze gemeente dat met ingang van belastingjaar 2020 weer afgeschaft.
- Volgens de onderzoekers hebben de VNG en de gemeenten aangegeven dat de subsidieregelingen al langer en naar tevredenheid functioneren en dat er geen behoefte bestaat aan aanvullende maatregelen of instrumenten zoals art. 220f lid 2 Gemeentewet.

Juridische toelichting:

In de Kamerbrief van 30 november 2020 (Kamerstuk 32 140, nr. 79) heeft uw voorganger aangegeven dat:

- De interpretatieve vragen gerelateerd zijn aan het feit dat de ozb een objectieve en zakelijke belasting is. Bij de heffing staat het belastingobject centraal en niet de eigenaar of gebruiker. Zo zijn kerkgebouwen bijvoorbeeld vrijgesteld op basis van het feit dat het een object betreft waarin een eredienst plaatsvindt. Echter, als gemeenten een ander tarief gaan heffen over gebouwen op basis van het feit dat het een object betreft waar een sportactiviteit plaats vindt, roept dit interpretatieve vragen op. Ze noemt er in haar brief aan de Kamer enkelen. In een café wordt gebiljart, daarmee kan het café een object zijn waar een sportactiviteit plaatsvindt. Moet dit object dan in aanmerking komen voor het andere tarief? Hoe ermee om te gaan als in het object deels commerciële sportactiviteiten plaatsvinden, moet dan deels een ander tarief worden geheven? En hoe om te gaan met de commerciële kantine die in het gebouw waar de sportactiviteit plaatsvindt is gevestigd? Uw voorganger concludeert dat deze en andere interpretatieve vragen mogelijk

aanleiding zullen geven tot procedures bij de belastingrechter en reden voor gemeenten zijn om te kiezen voor het instrument van een subsidie in plaats van voor het heffen van een ander ozb-tarief. Vergelijkbare vragen kunnen ook gesteld worden ten aanzien van andere groepen waarvoor men artikel 220f Gemeentewet wil toepassen, zoals dorpshuizen.

- De wetstechnische onduidelijkheid uit het feit dat de wettekst en de toelichting bij het amendement niet op elkaar. Uit de toelichting bij het amendement volgt dat beoogd is dat bepaalde niet-woningen voor de heffing van de ozb worden gelijkgesteld met woningen. Meer specifiek dat voor de betreffende niet-woningen, net als voor woningen, een lager eigenarentarief kan worden berekend en dat de heffing van de gebruikersbelasting achterwege kan worden gelaten. De tekst van artikel 220f Gemeentewet regelt dit niet. Die tekst stelt dat, in plaats van de voor niet-woningen bestemde tarieven, het tarief voor eigenaren van woningen kan worden berekend. Het is helder dat beoogd is het lagere eigenarentarief voor woningen te hanteren. Echter, de wettekst geeft niet expliciet aan dat het gebruikersdeel achterwege blijft.
- Nota bene: Zoals hier boven vermeld onder toelichting onderzoek: de onderzoekers hebben geconcludeerd dat de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken ten aanzien van art. 220f lid 2 kunnen worden verminderd door een combinatie van een verduidelijking van de bestaande wettekst én de wettekst beter te laten aansluiten bij de bedoeling van de indieners. Echter, tegelijkertijd wijzen de onderzoekers erop dat dit niet zal leiden tot een volledig bevredigende oplossing voor de uitvoerings- en toepassingsvraagstukken.

Onze referentie

2023-0000764312

Datum

15 december 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.